

З метою мовленнєвого виховання молодших дошкільників варто використовувати малі форми усної народної творчості: пісні, потішки, прислів'я, приказки, примовки, заклички, забавлянки, загадки, лічилки тощо.

Аналіз наукових робіт видатних педагогів минулого та сучасності засвідчив, що процес сприймання художнього слова дітьми молодшого дошкільного віку є активним. Образність мовлення розвивається під впливом художньої мови творів, зокрема гумористичних.

Список використаних джерел

1. Богуш А. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах / А.М.Богуш, Н.В.Гавриш, Т.М.Котик – К. : Видавничий Дім «Слово», 2006. – 304 с.
2. Флерина Е.А. Эстетическое воспитание дошкольника / Под ред. В.Н.Шацкой. – М : Изд-во АПН РСФСР, 1961. – 334 с.
3. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям / Вибрані твори у 5 т. / В.О.Сухомлинський – К.: Радянська школа, 1977. – С. 105-301.
4. Гавриш Н. Художньому слову – гідне місце в освітньому процесі // Дошкільне виховання. – 2006. – №3. – С. 15.
5. Гавриш Н.В. Художнє слово і дитяче мовлення / Наталія Василівна Гавриш – К.: Редакції загально педагогічних газет, 2005. – 128 с.
6. Карпинская Н.С. Художественное слово в воспитании детей (ранний и дошкольный возраст) / Надежда Сергеевна Карпинская. – М. : Педагогика, 1972. – 152 с.
7. Артемова Л.В. Театрализованные игры дошкольников. Книга для воспитателя детского сада. - М. : Просвещение, 1991. – 127 с.

In the article studies the problem of learning dialogue speech, determined the effect of artistic expression in the language development of junior preschoolers.

Key words: *art word, dialogic speech, preschool age.*

УДК 378.016:81'243:159.942

Маслюк Л.П.

МЕТОД ІНТЕНСИВНОГО НАВЧАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

У статті розглянуті особливості інтенсивного навчання. Доведено, що оволодіння іноземною мовою за допомогою новітніх методів сприятиме успішному формуванню вмінь інішомовного усного та писемного спілкування студентів, що керування процесом застосування інноваційних форм роботи з боку викладача підвищуватиме ефективність методів інтенсивного навчання.

Ключові слова: *зовнішньоекономічні контакти, метод інтенсивного навчання, сугестопедія, синоніми, прислів'я.*

Зміни, що відбуваються в нашому суспільстві, такі як створення спільних підприємств, розширення зовнішньоекономічних контактів породили потребу у швидкому та ефективному оволодінні іноземними мовами.

Представник фірми, який не говорить мовою свого клієнта, часто втрачає замовлення. У даний час знання іноземних мов – це не тільки атрибут культурної людини, але й умова її успішної діяльності. Зрозуміло, що у світі, який бурхливо розвивається, час – фактор економічний. На багаторічне вивчення мови часу ні в

кого немає. Потрібні нові швидкісні методи. Ці методи та нові форми оволодіння іноземними мовами з'явилися вже давно. Подальший розвиток отримав метод інтенсивного навчання іноземної мови як найбільш життєздатний. Популярність інтенсивного методу більшою мірою пояснюється його високою результативністю. Крім того, він універсальний у тому сенсі, що з його допомогою можна навчати як дітей, так і дорослих, як початківців, так і тих, хто хоче вдосконалити свої знання.

Важливими для дослідження даної теми є робота Г. Китайгородської, автора методу «Активізація можливостей особистості та колективу», яка пояснює, що «інтенсивне навчання зовсім не обов'язково має бути короткостроковим. На жаль, поширене розуміння «інтенсиву» саме таке. Тим самим створюється спотворене уявлення про інтенсивне навчання: для викладача це щось спрощене, вкорочене, неповноцінне, для учня – скоростиглий плід, що вирощується без особливих клопотів. Це в корені неправильно. Адже в цьому випадку відкидається головна частина терміна – від латинського INTENSUS – «напружений», акцент робиться на час, а не на кількість енергії (активності) за одиницю часу» [1, с. 4-6].

Слово «інтенсив» набуло дещо рекламного відтінку, стало модним. Цим зловживають, часом підміняючи справжній метод набором зовнішніх «аксесуарів». Залучення до моди стає рушійною силою, інтенсив – самоціллю, а сам метод як досягнення мети відсувається на задній план.

Звичайно, короткі терміни навчання – це потреба, данина часу, але тим важливіше грамотна професійна організація такого навчання. Головним словом у розумінні інтенсиву є «активізація»: перш за все в широкому сенсі цього поняття – як активізація резервних можливостей людини. Це й активізація психічних процесів (пам'яті, сприйняття, мислення, уяви), й емоційних ресурсів особистості. Це й активізація міжособистісних стосунків, всіх внутрішньогрупових процесів і завдяки цьому вивільнення творчої енергії.

А ось, як цю енергію направити в певне русло, що сприяє успішному навчанню, як активізувати всі зазначені процеси особистості – це і є завдання методики викладання, завдання спеціального методу навчання.

В. Петрусинський, керівник авторського колективу, який розробив більше 35 років тому сугестокібернетичний метод інтенсивного навчання, що реалізує резервні можливості особистості, упевнений, що інтенсивне навчання іноземної мови можливе в умовах «занурення» в мовне ігрове середовище.

В ігровому навчанні використовуються аудіовізуальні сеанси навчання, лінгвістичні ігри, спортивно-розважальні програми, вечори відпочинку та клубні заняття, дискотека, прогулянки, плавання, сауна, взимку – лижі, влітку – вечори біля багаття, профілактичні оздоровчі процедури, уроки-сеанси побутової лексики, мультимедійні навчальні програми, ділові ігри, відеотренінг, відеофільми мовою, що вивчається. Рідна мова ... заборонена! За кожне російське слово покладений штраф – номер художньої самодіяльності іноземною мовою у вечірній клубно-розважальній програмі [2, с. 6-9].

На думку засновника сугестопедії болгарського лікаря-психотерапевта Г. Лозанова, ідучи корінням у психотерапевтичну практику, дана система не будується на базі гіпнотичної, релаксаційної, сугестивної психотерапії, аутогенного тренування або раціональних методів переконання, оскільки всі ці методи мають тією чи іншою мірою виражену клінічну спрямованість. Крім того, вони не можуть самі по собі розкрити резерви особистості студента та бути перенесеними в масову навчальну практику.

Згідно з концепцією ряду авторів, заслуга Г. Лозанова полягає не в тому, що він створив принципово нову систему навчання, а в тому, що створена система базується на досягненнях фізіології, психотерапії, психології та дидактики, і саме гармонійний синтез досягнень різних наук і дозволяє одержати якісно нові результати за рахунок

нового підходу до особистості студента, до процесу його навчання, до поняття комунікації [3, с. 10-16].

Мета статті – дослідити інтенсивний метод навчання іноземних мов та визначити ті його елементи, що можуть бути застосовані у своїй практичній діяльності. Які ж плюси та мінуси інтенсивного навчання? Перш за все, поговоримо про мінуси інтенсиву. Інтенсивні заняття іноземною мовою цікаві багатьом, але, на жаль, не кожен може їх подужати, тому що потрібно постійно повторювати фрази, у яких, можливо, з першого разу нічого не зрозуміло, учити в найкоротші терміни нові слова та вирази – а це під силу далеко не всім. Інтенсив орієнтований на слухання та повторення, вимагає іншої слухової пам'яті (уміння запам'ятовувати великі звукові фрагменти), а це значить, що він не підходить людям з візуальним сприйняттям та аналітичним складом розуму. Тобто тим, кому необхідно бачити письмову мову, розбирати її на складові частини і тільки потім запам'ятовувати. Як показує практика, серед студентів таких 70%.

А ось плюси інтенсивного навчання полягають у тому, що це особлива лексична і граматична наповненість уроку. На заняттях використовується комунікативно орієнтована методика викладання, тобто граматичний і лексичний мінімум відпрацьовується в живому спілкуванні під час рольових ігор. Один і той самий урок у двох групах з однаковим рівнем проходить зовсім по-різному. Студенти, які займаються інтенсивним навчанням, повинні мати конкретну мету.

Будь-який курс інтенсивного навчання, орієнтований на завдання навчити повсякденному іншомовному спілкуванню, має будуватися на словнику не менше ніж 2500 лексичних одиниць, що дозволить сформувати навички всіх видів мовленнєвої діяльності. У разі навчання не тільки повсякденному, а й «спеціалізованому» спілкуванню з виходом на читання спеціальної літератури словник має бути збільшений до 4-4,5 тисяч одиниць. Необхідність у великому обсязі словника диктується не тільки цілями навчання, але і тим загальновідомим явищем, яке можна було б назвати «економічністю». Воно полягає в тому, що якщо ми будемо курс навчання на словнику 2500 тисяч одиниць, ми можемо розраховувати, що в активному словнику студента буде не більше 1200-1500 одиниць. Виходячи з цього, будь-який курс навчання має будуватися з урахуванням надмірності. Надмірність також необхідна і з іншої причини. Для повноцінної участі особистості в процесі спілкування їй має бути наданий вибір засобів спілкування, тобто вибір тих модальних, емоційних варіантів, які відповідають особистісним якостям даного студента. Таким чином, проблема синонімії цього типу має бути врахована в будь-якому курсі інтенсивного навчання.

Значення синонімів, синонімічних відношень між словами, антонімів здавна привертало і привертає увагу лінгвістів, які розробляють методики викладання іноземної мови. Наприклад, знаючи слово 'beau' («гарний»), студенти можуть легко здогадатися про значення слова 'laid' («негарний, потворний»), якщо вони знають, що таке антонім. Правда, тут є одна складність. У мовах рідко зустрічаються повні синоніми або антоніми. Як правило, кожен із синонімів або антонімів має певний відтінок значення, а значить, свою конотацію та вживання. Часто це пов'язано з історією мови, джерелами запозичення слів. Саме тут нам відкривається прекрасна можливість для формування як соціолінгвістичної, так і соціокультурної компетенції студентів, залучення їх до серйозної та захоплюючої роботи з дослідження мови в країні лінгвістики, щоб після уроку викладач і студенти пішли натхненними на аналіз мовних явищ та їх зв'язку з історією країни, як рідної, так і мови, що вивчається. Прикладом може бути введення на уроці англійської мови слова «особняк», яке французькою мовою перекладається як «hftel», в англійській мові має французький корінь («mansion»). Викладач пояснює, що синонімом даному слову може бути слово «будинок» («la maison»), але при цьому необхідно додати - «великий

і багатий будинок». Викладач доступно пояснює історію цього слова. Нагадавши про норманське завоювання Англії, про те, що французька мова була панівною мовою правлячих класів протягом кількох століть, він показує, як взаємодіяли дві мови. Іноді французьке запозичення повністю витісняло англійське слово, саме тому близько 70% словникового запасу в англійській мові має французьку основу. При цьому з 70% наявних у словниках французьких запозичень лише 20% активно використовуються в мові, а інші високою частотністю не володіють. Викладач наводить приклад прислів'я «Saxons breed it – Normans eat it» з назвами тварин і м'яса цих тварин. Назва самої тварини має англо-саксонський корінь, а назва м'яса цієї тварини - французький: pig – pork, sheep – mutton і т.п.

Прислів'я і приказки – це також багатий матеріал, що використовується в навчанні іноземної мови, бо вони, як єдине ціле, охоплюють більшу частину людського досвіду. Завдяки узагальненому характеру прислів'їв та приказок, їх можна використовувати, навчаючи мистецтву іноскання, саме ілюструвати свою думку й узагальнювати її в короткій формі.

Використання прислів'їв та приказок у практиці викладача французької мови, безсумнівно, буде сприяти кращому оволодінню цим предметом, розширюючи знання про мову, лексичний запас і особливості його функціонування. З іншого боку, їх вивчення представляє собою додаткове джерело країнознавчих знань.

Лексико-граматична насиченість прислів'їв та приказок дозволяє використовувати їх не тільки при поясненні й активізації багатьох граматичних явищ, але й для збагачення лексичного запасу. Прислів'я і приказки можуть уживатися у вправах на розвиток мовлення, в яких вони використовуються як стимул. Одне й те ж прислів'я або приказка можна інтерпретувати по-різному. Тому на основі даного прислів'я чи приказки студенти вчаться висловлювати свої власні думки, почуття, переживання, тобто демонструють різні способи їхнього розміщення в мові. Завдяки цьому використання прислів'їв і приказок на уроках іноземної мови розвиває творчу ініціативу студентів через підготовлене і непідготовлене мовлення.

Знання французьких прислів'їв і приказок збагачує словниковий запас студентів, допомагає їм засвоїти образний лад мови, розвиває пам'ять, долучає до народної мудрості. У деяких образних реченнях, які містять закінчену думку, зазвичай легше запам'ятовуються нові слова.

Важливою проблемою, що стосується прислів'їв і приказок, є їх переклад. Так, на матеріалі французької мови слід зазначити, що переклад прислів'їв і приказок можливий українським паралельним еквівалентом з тією ж формою, з тим же лексичним складом і з тим самим значенням. Порівняємо: L'argent n'a pas d'odeur / / Гроші не пахнуть; Qui cherche trouve / / Хто шукає, той знаходить; L'appetit vient en mangeant / / Апетит приходить під час їжі.

Найчастіше французьке прислів'я чи приказка перекладається на українську мову еквівалентом з тим же значенням, але з іншою формою, іншим лексичним складом. Порівняємо: A bon chat, bon rat / / Кожному своє; Chat й chaud craint l'eau froide / / Лякана ворона куца боїться.

Часто у французького прислів'я чи приказки не буває еквівалента в українській мові, тоді вдаються до дослівного або вільного перекладу. Порівняємо: Quand le chat n'est pas la, les souris dansent / / Коли кота немає, миші танцюють; Qui vient noyer son chien l'accuse de rage / / Той, хто хоче втопити свою собаку, звинувачує її в сказі.

Ефективність застосування прислів'їв і приказок багато в чому залежить від раціональної організації навчального процесу, від його технологізації. При цьому, виходячи з визначення технології як системи способів, прийомів, кроків, послідовність виконання яких забезпечує розв'язання завдань навчання і розвитку особистості, можна запропонувати таку технологію роботи з прислів'ями та приказками:

- перекладіть прислів'я або приказку;
- знайдіть еквівалент прислів'я чи приказки у рідній мові;

- визначте прихований сенс прислів'я чи приказки, її мораль;
- придумайте ситуацію, в якій можна вжити це прислів'я або приказку;
- складіть діалог, уживши в ньому дане прислів'я або приказку;
- проведіть лінгвістичний, стилістичний аналіз прислів'я чи приказки (граматичну форму, фонетичні особливості, синтаксичну структуру, стилістичні фігури);
- організуйте конкурс на жартівливий афоризм, що складається з елементів різних прислів'їв;
- напишіть невеликий твір, розповідь на сюжет запропонованого прислів'я чи приказки.

Працюючи над темою "Qu'est-ce qu'on mange aujourd'hui", можна використовувати кілька прислів'їв. Спочатку ввести те, яке має еквівалент в українській мові:

- Il faut manger pour vivre et non pas vivre pour manger.

Потім поступово ввести ті прислів'я, які не мають аналогів:

- Ne pas bien manger signifie ne pas vivre.
- Un dessert sans fromage est une belle a qui il manque un oeil.
- Un doner sans fromage comme un homme sans moustache.
- Un repas sans vin est une journée sans soleil.

Потім запропонувати студентам відповісти на запитання:

- Est-ce que les Francais aiment bien manger?
- Quels sont les produits les plus aimés par les Francais?

Працюючи з даними прислів'ями, студенти можуть виконувати одне з таких завдань:

1. З'єднайте фрагменти з першої і другої колонки так, щоб вийшли прислів'я:

1. Un dessert sans fromage a) comme un homme sans moustache
2. Un repas sans vin b) pour manger
3. Ne pas bien manger c) signifie ne pas vivre
4. Un doner sans fromage d) est une journée sans soleil
5. Il ne faut pas vivre e) est une belle a qui il manque un oeil

2. Вставте пропущені слова:

1. Ne pas bien ... signifie ne pas
2. Il faut ... pour vivre et non pas vivre pour
3. Un doner sans ... comme un homme sans
4. Un dessert sans ... comme une belle a qui il manque
5. Un repas sans ... est une journée sans

Перераховані види роботи активізують розумову і мовленнєву діяльність студентів, сприяють кращому засвоєнню культури країни, мова якої вивчається, формують художній смак, а також поглиблюють знання мови, оскільки при цьому відбувається процес запам'ятовування лексики та використання комунікативно орієнтованої методики викладання.

Список використаних джерел

1. Китайгородская Г.А. Vive la joie// Интенсивный курс/ Г.А.Китайгородская – М. : Высшая школа, 2005. – 55 с.
2. <http://www.study.ru/support/lib/note49.html>
3. Лозанов Г. Суггестология// Суггестопедическая система обучения/ Г. Лозанов. – София : Воениздат ООО, 2006. – 89 с.

The features of intensive training have been considered in the article. It has been proved that the foreign language acquisition by updated methods will promote successful ability development of foreign oral and written communication of students and that process control of application of innovative work forms on the part of the teacher will improve the efficiency of intensive training methods.

Key words: *international relationship, the intensive training method, suggestopaedia, the synonyms, the proverbs.*